

1998-07-01

พิกุลดชั่ว : เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่กรรม

สมาน บุณยรัตพันธุ์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

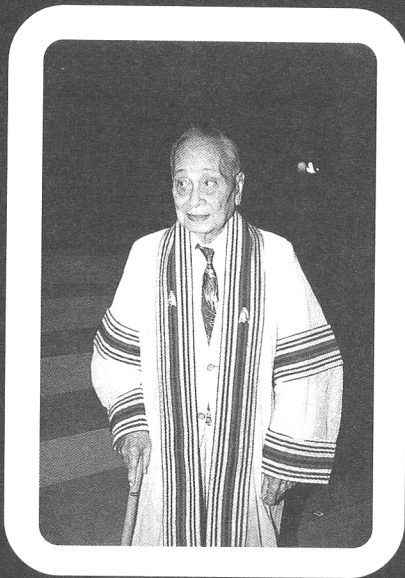
Recommended Citation

บุณยรัตพันธุ์, สมาน (1998) "พิกุลดชั่ว : เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่กรรม," *Jamjuree Journal*: Vol. 2: Iss. 2, Article 14.

DOI: 10.58837/CHULA.JAMJUREE.2.2.10

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree/vol2/iss2/14>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Jamjuree Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

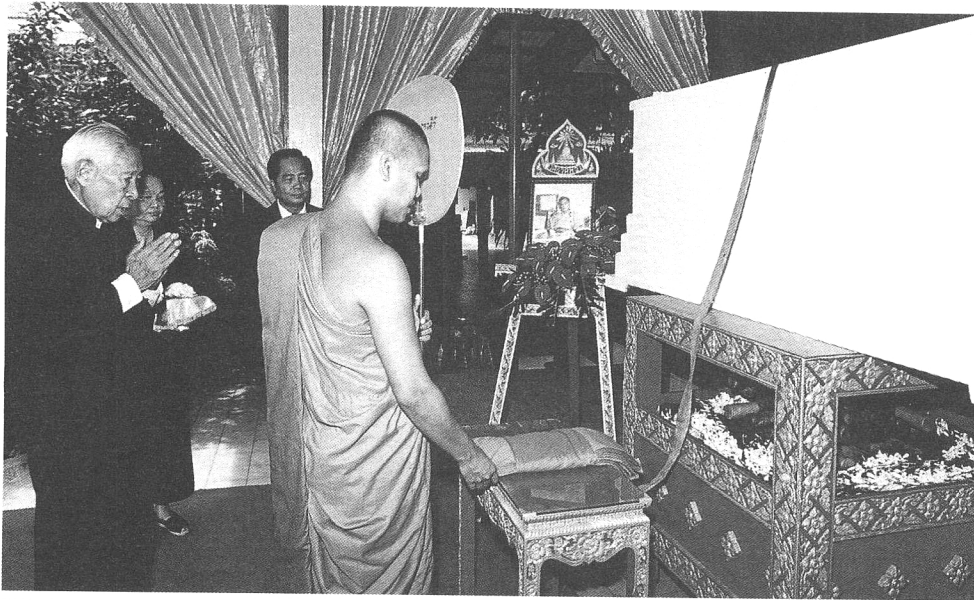
“ท่านอธิการบดีเทียนฉายที่รัก ตั้งแต่คุณพ่อ
เทียนฉวนได้จากไป บรรดาท่านที่เหลือก็ได้ติดตาม
ไปที่ละคนสองคน คงเหลือแต่ลุงคนเดียวไปไหน
มาไหนไม่สะดวก (อายุ ๙๐ ปี) ยืนเดินต้องถือ
ไม้เท้ากันล้ม เมื่อได้รับหนังสือเชิญจากจุฬาฯ ให้
ไปเฝ้าสมเด็จพระเทพฯ ก็ดีใจจะได้ไปชมสถานที่เก่า
เมื่อครั้งกระโน้นมีตึกใหญ่ตึกเดียวเป็นที่เรียนของ
คณะวิศวะ และรัฐศาสตร์ นอกจากนั้นเป็นบริเวณ
กว้างใหญ่เป็นทุ่งหญ้า ต้นจามจุรี ร่องน้ำ ชาวบ้าน
นำวัวควายมาเลี้ยง”

ข้อความข้างต้นเป็นบันทึกของคุณสมาน บุญรัตพันธุ์ ถึงท่านอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศ.ดร.เทียนฉาย กีระนันทน์ เมื่อท่านได้รับเชิญไปร่วมงานวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบรอบ ๘๐ ปี ในเดือนมีนาคมปี ๒๕๕๐ ในฐานะวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ปีการศึกษา ๒๕๑๐ อันดับที่ ๔๑ โดยได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๑๐ (ถือเป็นวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (ไฟฟ้า) รุ่นที่ ๑ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ผู้ที่มีผลงานดีเด่นคือ เป็นผู้ประดิษฐ์คิดค้นโทรพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้อยู่ในเครื่องเดียวกัน เป็นผลสำเร็จครั้งแรก

ในงานครั้งนั้นหลายคนอดถามไถ่ถึงท่านผู้ไม่มีได้ เมื่อได้เห็นภาพเหตุการณ์ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชปฏิสันถารอยู่ด้วยนานเป็นพิเศษ แต่ครั้งนั้นได้รับรู้ว่าเป็นคุณสมาน บุญรัตพันธุ์ บุคคลที่ได้ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย ไม่ยึดติดอยู่กับลาภยศ ชื่อเสียง เงินทอง นอกจากมุ่งมั่นที่จะสร้างคุณงามความดีและทำประโยชน์ให้กับสังคม จึงมิได้แปลกใจอะไรนักที่บุคคลท่านนี้จะได้รับความรักความเคารพจากบุคคลรอบข้างและต่างเรียกท่านอย่างสนิทปากว่า **“อาจารย์สมาน”**

อาจารย์สมานเป็นบุตรของพระสุขุมวิจิตรและนางต่วน บุญรัตพันธุ์ นับเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สนใจใฝ่รู้อย่างตั้งแต่วัยเด็ก และชอบที่จะแสวงหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ ทำให้อาจารย์เป็นผู้หนึ่งที่ประสบความสำเร็จทั้งด้านการค้นคว้าศึกษาและหน้าที่การงาน ดำตำแหน่งสำคัญในกรมไปรษณีย์โทรเลขและราชตฤณมัยสมาคม และการเดินทางไปศึกษาเพิ่มเติมด้านช่างวิทยุและโทรทัศน์ที่สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นที่สำคัญยิ่งต่อความก้าวหน้าทางด้านสื่อสารของประเทศไทยก็คือการคิดค้น**เครื่องโทรพิมพ์ภาษาไทยสำเร็จ ในปีพ.ศ. ๒๕๓๖ ในระบบกลไก (Spacing Control Mechanism)** ซึ่งได้มีการทดลองปรับเครื่องกลไกดังกล่าวเข้ากับเครื่องโทรพิมพ์อักษรไทยที่ดัดแปลงเลียนแบบมาจากเครื่องโทรพิมพ์อักษรโรมันอยู่หลายปีกว่าจะสำเร็จตามความมุ่งหมาย และในปีต่อมาจึงประดิษฐ์เพิ่มเติมให้เครื่องโทรพิมพ์ทำงานได้สองภาษาในเครื่องเดียวกัน คือมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จนประสบความสำเร็จ และได้เรียกเครื่องประดิษฐ์นี้ว่า **“เครื่องโทรพิมพ์ไทยแบบ S.P.”** ซึ่งกรมไปรษณีย์โทรเลขได้รับรองเครื่องโทรพิมพ์ไทยแบบ S.P. นี้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ และเริ่มสั่งสร้างเครื่องโทรพิมพ์ไทยจากประเทศญี่ปุ่นเข้ามาใช้งานรับส่งโทรเลขเป็นรุ่นแรก ระหว่างกรุงเทพฯ-นครสวรรค์, กรุงเทพฯ-อุดรดิตถ์-

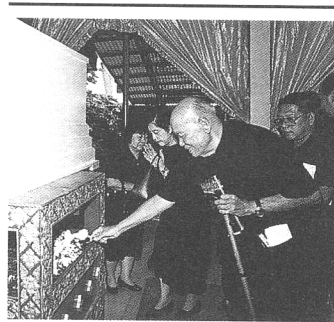

เชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ ซึ่งต่อมาได้ขยาย
การรับ-ส่งโทรเลข โดยใช้เครื่องโทรพิมพ์ออกไปทั่วประเทศ
และจากผลงานนี้เองอาจารย์สมานจึงได้รับพระราชทาน
เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา เป็นเครื่องเชิดชูเกียรติ

การมีสุขภาพที่เป็นเลิศทั้งกายและใจของอาจารย์
สมานนั้นเป็นที่รับรู้กันว่า ท่านนิยมออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
ด้วยกีฬาประเภทต่าง ๆ ทั้งเทนนิส แบดมินตัน กอล์ฟ
แม้วัยจะย่างสู่อายุเก้าแล้ว แต่ท่านยังมีสายตาดีเยี่ยม ความ
ทรงจำเป็นเลิศ การเดินคล่องแคล่วเท่าคนอายุ ๓๐-๔๐ ปี นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีอารมณ์ขัน สร้าง
ความประทับใจแก่ผู้ใกล้ชิด อาจารย์สมานยังยึดคติพจน์ประจำใจที่ใช้เตือนตนและอบรมลูกหลาน
ตลอดมาว่า การมีกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี มีคารวะคือเคารพ อ่อนโยน ไกลมาไหว้
ทำอะไรใคร่บอก ออกปากขออนุญาต ผู้ตีส้อมไม่แสดงอาการโกรธให้คนเห็น และอวดรู้สารพัด
เป็นสมบัติของคนโง่ อวดโก้(ข้าวของ) เป็นสมบัติของคนจน

ไม่มีใครคาดคิดว่าในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๑ สังกศไทยก็ได้สูญเสียปูชนียบุคคลที่สำคัญท่าน
นี้ไปอย่างไม่มีวันกลับ คงจะมีแต่เพียงตัวท่านเท่านั้นที่รู้และได้เตรียมทำพิธีกรรม “เมื่อข้าพเจ้า
ถึงแก่กรรม” ทั้งไว้ให้กับลูกหลานและสังคมไทยซึ่งถือได้ว่าเป็นสมบัติล้ำค่ายิ่งสำหรับผู้สนใจและศึกษา
ถึงคตินิยมต่าง ๆ ที่ท่านได้ยึดถือปฏิบัติดำรงตนจนกระทั่งเป็นแบบอย่างของ “บุคคลที่ควรสรรเสริญ
และยกย่อง” ตลอดมาชั่วชีวิต

“จามจรี” ขอไว้อาลัยแด่อาจารย์สมาน บุญยรัตพันธุ์ วิศวกรกรมศาสตร์บัณฑิต(ไฟฟ้า) รุ่นที่ ๑
ของจุฬาฯ ด้วยการเผยแพร่ข้อความใน “เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่กรรม” เพื่อให้ชนรุ่นหลังให้ศึกษาและเรียน
รู้ถึงแนวคิด การดำรงชีวิตที่สมถะเรียบง่ายและคตินิยมประจำใจของท่านผู้นี้สืบไป

เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่กรรม

ข้าพเจ้าขอฝากคำสั่งแก่ครอบครัวและญาติพี่น้อง ดังนี้ :-

๑. ตั้งศพไว้ตลอดชีวิตรวม ๕-๗ วันแล้วจึงเผาเลย.
๒. ไม่ต้องการเผาศพใครๆ ให้สามารถช่วยศพ ขอดจากญาติพี่น้องเพื่อนฝูง
ตั้งศพแล้วจึงค่อยบอกญาติพี่น้อง.
๓. ศพศพเผ่าไม่เอาวิธีขุดศพหรือฝังศพ หรือเครื่องแบบใดๆ.
ให้ใช้วิธีฝังศพแบบธรรมดาๆ ง่ายๆ และสบายใจ.
๔. คงหนังสือพิมพ์สั่งสั่งอสังหาริมทรัพย์ :-

โดยสมบูรณ์ มูลนิธิ

ผู้เริ่มทำคือ อภิธรรม และ เทวทัต ข้าราชการไทย-อังกฤษ ส่วนใครในโลก.
ถึงแก่กรรม ตั้งศพที่วัด - จากของ ศกตอภิมงคล เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑
ทำกรรมฐานในคืนวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ เวลา ๑๔.๐๐ ประชุมพิธี
กรรมฐานโปรดศพของหรือศพของมา ล้างศพไม่ทุกชนิด คือศพออกโลง
มีดมือไปชำระและเสด็จอสังหาริมทรัพย์ มูลนิธิ - ผู้ตายสั่งไว้.

๕. ส่วนข้อความข้างบนนี้ไปขอให้พิมพ์ลงในรายชื่อบุคคลใน-๕ แห่ง ช่วย
ประมวล เพื่อให้พี่น้องญาติพี่น้อง.
๖. งานศพตลอดชีวิตนี้ ทุก มีพระอรหันตญาณนี้ นอกจากนั้นเมื่อ
คิดเห็นแก่เพื่อน นอกพระที่เห็นพระกรรม และเห็นพระที่เห็นท่านผู้ตาย
ต่อไปจึงตามพิธีเลย.

๓. ให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นไว้ให้ผู้ที่มาประกอบได้จัดตั้งขึ้นไว้เป็นวงกลมเขียน
แต่ให้ทำจดหมายบอกถึงออกด้วยเสียบ้าง มีให้มีตัวเคลือบรักตาม.

๔. ปรึกษาขอเงินเจ้าภาพสวดของธรรม ๗ ให้เอาเงินธรรมที่ของเจ้าภาพ
นี้เพื่อให้ทราบก่อนแล้วว่า ให้จัดตั้งวงเวียนและของอาหารทุกชนิด.

๕. ถ้าใช้สำหรับงานศพให้ใช้จากเงินสมทบธรรมบ้างมีผู้ให้รับทำเป็น
สมาชิกอยู่บ้าง หากมีผู้เสียเงินมาช่วยอีก ก็ให้เรียกไว้ เมื่อเสร็จ
งานศพให้แบ่งเงินมาช่วยนี้ รวมกับเงินสมทบที่เหลือ ให้บริง:-
นี้คือ "สกลบุญนิตย์ทาน" และบุญอื่นที่ "ที่ดูแลพอได้ต่อให้ ๕๕ ร.พ. ๒๕.๖๖.
นี้คือ "สมาคมนิตย์ทาน" ให้จัดวางรับบริจาค. ที่ได้เคยอุปสมบท.
ได้ อธิษฐานภาวนา (อธิษฐานของนาง) อธิษฐานที่ เกษตรศึกษา.
อธิษฐานมีกรรมา. (วัดเขาหลวง) ๗-๖-๖๖. ที่เคยอยู่คนธรรมา.
๖.๖. สอนคนตาบอด คนพิการ ที่เคยบริงทุกปีมาตั้งนาน.

ทั้งนี้เขาเคยให้จดเก็บทุกปี. - งานนี้ไม่มีคนรับใช้.

๑๐. การงานนี้ให้ทำอย่างระมัดระวัง ไม่ให้อวดพรม หรือ สิ้นคนใหม่
แจกจ่ายไว้ที่เสนาตามวัดอื่น หรือที่วัดอื่นที่อาจมีกล่าวยกย่อง
ให้เกิดขึ้นอะไรๆอีก. เพราะรักพระเจ้าโดยวิธี (หรือ) บุญกุศล
จะมีสิ่งวิเศษ อันหาได้ยาก จากพระเจ้าอยู่หัว ให้ว่าเป็นที่พอใจ
แล้วจะสำเร็จรับจากพระแล้ว.

๑๑. ถ้าไม่จัดไว้ระมัดระวังไม่จำเป็นอะไรเลย ไม่ได้จัดไว้
ถ้าใครได้บ้างอันหนึ่ง ไม่คิดอะไร แต่ที่เห็นของจริง ๗-๖-๖๖
บ้างเสียบ้างก็เสียแต่ สักก็เห็นพาทย์ตามพระธรรมแล้ว เป็น
ธรรมเป็นธรรมแล้ว แต่ให้จัดไว้ไม่สมควร ๓-๕ ปีนี้ มีที่ไปพบ-หาเอา
ทั้งนี้พอแล้ว. เพื่อสะดวกวิเศษของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

๑๒. หากมีใครเอาโทรศัพท์มาขโมยจากเรา ก็ให้รีบแจ้ง
 ในใจตำรวจด้วย ใช้ผู้สื่อข่าวขโมยโทรศัพท์แล้วพูดไฟแดงเลย
 ไม่ต้องวิ่งหนีใครเอาใครขโมยขโมยก็ให้รีบแจ้ง ตำรวจ
 จากโทรศัพท์แล้วแยกเอาไปบอกเจ้าหน้าที่ในเขต. ๐๗๖๖ ไม่เสียเงิน
 ๑๓. เขาเล่าเรื่องสั้นๆ ที่น่าสนใจ มีไปมรดกไว้ที่เมืองวิไล (คือ
 อสังหาริมทรัพย์) มากดลองมอง เพื่อมีเงินอุดหนุน ออกเงิน
 ให้ไปรับทางเคาน์เตอร์ให้หมดสิ้น.
 ๑๔. พิมพ์ข้อความแบบที่มีเรื่องในผู้ท มาหาพนักงานได้อีก
 อ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ.
 ขอให้ผู้ที่อยู่ในหัวทุกคนจง ประพฤติตน
 ให้ดีด้วย มีมรดกและไปมรดก.
 จากผู้ที่ไปไม่มาอีกแล้ว.

(Handwritten signature)

บันทึกจากบก.บริหาร

ประวัติของท่านผู้นี้ ซึ่งเป็นนิสิตวิศวกรรมศาสตร์
 รุ่นแรก ได้เคยลงพิมพ์ใน "จามจรี" ปีที่ ๑
 ฉบับที่ ๒ มาแล้ว เป็นนิสิตเก่าท่านแรกที่ได้ใช้ชีวิต
 และประวัติโดยเฉพาะในช่วงเป็นนิสิตจุฬาฯ มาลงพิมพ์
 ซึ่ง "จามจรี" ได้ยึดเป็นแนวทางที่มีเรื่องเช่นนี้ทุกฉบับ

ด้วยความปรารถนาดี

จาก

สโมสรรอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย